

Jedinstveni programski dokument za razdoblje 2026. – 2028.

Sažetak

Slika 1: [Jedinstveni programski dokument za razdoblje 2026. – 2028.](#)

Jedinstveni programski dokument korporativni je programski instrument Agencije Europske unije za azil (EUAA) i služi kao odluka o financiranju operativnih aktivnosti Agencije. Njime se utvrđuje višegodišnje i godišnje planiranje aktivnosti i resursa Agencije, pri čemu se osigurava usklađenost strateških ciljeva, operativnih aktivnosti i raspodjele resursa.

Jedinstveni programski dokument za razdoblje 2026. – 2028. odobrio je Upravni odbor 30. rujna 2025. Tijekom tog programskog razdoblja Agencija će dati prioritet učinkovitom provođenju pakta o migracijama i azilu („pakt”) i izvršenju svojeg mandata u pogledu praćenja stanja, istodobno zadržavajući fleksibilnost potrebnu zbog promjenjivih migracijskih trendova i potencijalnih kriza koji mogu zahtijevati prilagodbe operativnih ciljeva i financijskog planiranja.

Strateški kontekst

Jedinstveni programski dokument za razdoblje 2026. – 2028. izrađen je u kontekstu kontinuiranih migracijskih pritisaka i promjenjivih potreba u području azila u državama članicama. Unatoč napretku u razvoju zajedničkog europskog sustava azila (CEAS), među državama članicama i dalje postoje znatne razlike u proceduralnim postupcima, stopama pozitivno riješenih zahtjeva za azil, vrstama odobrene zaštite i uvjetima prihvata. Te razlike utječu na sekundarna kretanja i ugrožavaju cilj osiguravanja jednakog postupanja prema tražiteljima azila diljem Uniji.

Paktom o migracijama i azilu ti se nedostaci nastoje ukloniti – jačanjem pripravnosti, poboljšanjem odgovora na krizu i postizanjem djelotvornije ravnoteže između solidarnosti i odgovornosti. Kako se zakonodavni instrumenti pakta krenu primjenjivati od lipnja 2026., postupno će jačati uloga Agencije u pružanju potpore korektnom

funkcioniranju CEAS-a. Stoga se očekuje da će se radno opterećenje Agencije, koje se već povećalo nakon donošenja pakta, dodatno povećati – kako u pogledu trajnih aktivnosti tako i u pogledu operativnih aktivnosti.

U tom je kontekstu u veljači 2024. postignut dogovor o reviziji višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., kojom se predviđa izdvajanje dodatnih 190 milijuna EUR za Agenciju do 2027. Tim povećanjem Agenciji se nastoji omogućiti da podrži provedbu pakta.

Plan aktivnosti i prioriteta za razdoblje 2026. – 2028.

Slika 2: [EUAA – Strategija za razdoblje 2024. – 2029.](#)

Jedinstveni programski dokument usklađen je s prioritetima politike Europske komisije za razdoblje 2024. – 2029. u području migracija i azila, čime se osigurava usklađenost sa širim ciljevima EU-a. Na temelju strategije Agencije za razdoblje 2024. – 2029., višegodišnjim programom rada utvrđeni su ciljevi Agencije u četiri glavna područja aktivnosti, a to su: operativna podrška, osposobljavanje i stručno usavršavanje, znanje o azilu te horizontalne aktivnosti. Za razdoblje 2026. – 2028. utvrđeno je sedam strateških ciljeva.

Godišnjim programom rada za 2026. ti se strateški ciljevi pretvaraju u konkretne godišnje ciljeve i ciljne vrijednosti, koji su strukturirani oko konkretnih aktivnosti i usklađeni s raspoloživim ljudskim i financijskim resursima.

Operativna i tehnička pomoć

Slika 3: EUAA – operativna potpora na Lampedusi

S donošenjem zakonodavnih prijedloga u okviru pakta očekuje se da će Agencija zadržati značajnu operativnu prisutnost i istodobno proširiti opseg svojih zadataka unutar granica raspoloživih resursa.

[Operativna i tehnička pomoć](#) državama članicama i dalje će se pružati u okviru [višegodišnjih i kratkoročnih operativnih planova](#), kao i posebnih projektnih planova.

Potpora će i dalje biti fleksibilna i prilagođavat će se novim migracijskim trendovima, novim potrebama i operativnim kontekstima. Nastavak postojeće potpore i pokretanje novih intervencija temeljit će se na pouzdanom *postupku određivanja prioriteta*, pri čemu će se u obzir uzimati hitnost, očekivani učinak, dodana vrijednost EU-a, izvedivost intervencija te raspoloživost ljudskih i financijskih resursa Agencije. Osim toga, dodatno će se prilagoditi operativna sposobnost kako bi EUAA mogao ispuniti svoje nove obveze u okviru pakta.

Metodologije osiguravanja kvalitete, operativni alati i usklađeni postupci primjenjivat će se dosljedno, razmjenjivat će se dobre prakse, a planiranje djelovanja u nepredviđenim situacijama dodatno će se uskladiti zajedničkom metodologijom u svim državama članicama. Ojačat će se okviri za upravljanje raspoređivanjem osoblja kako bi se omogućile brze i prilagodljive intervencije, a u operacijama će se primjenjivati mehanizam za procjenu, prijavu i eskalaciju navoda o ozbiljnim ili dugotrajnim kršenjima temeljnih prava i obveza u pogledu međunarodne zaštite. Sve intervencije uključivat će izlazne strategije s ciljem jačanja nacionalnih kapaciteta i osiguravanja dugoročne održivosti.

Agencija će dodatno konsolidirati svoje kapacitete za hitne reakcije jačanjem funkcija potpore, poboljšanjem planiranja pripravnosti i osmišljavanjem operacija unutar dogovorenog okvira utemeljenog na sustavnim procjenama potreba i strukturiranim postupcima određivanja prioriteta. Raspoređivanje osoblja će se nastaviti putem uspostavljenih mehanizama, uključujući mobilizaciju vanjskih stručnjaka, te će biti potpomognuto alatima za upravljanje projektima, sustavima za praćenje učinka, bliskom suradnjom s nacionalnim kontaktnim točkama i jasnim operativnim smjernicama. Operativna potpora može obuhvaćati i raspoređivanje timova za potporu upravljanju migracijama, kao i osiguravanje ili nadopunu infrastrukture kao što su oprema, privremeni uredi, objekti i osnovne usluge, uključujući usmeno prevođenje, kulturno posredovanje i prijevoz.

U skladu s okvirom pakta, EUAA će u suradnji s koordinatorom EU-a za solidarnost podržati primjenu trajnog mehanizma premještanja tražitelja međunarodne zaštite te drugih mjera solidarnosti. Prednost će se dati državama članicama koje su izložene nerazmjernom pritisku na vanjskim granicama EU-a i onima koje se suočavaju sa znatnim izazovima povezanim sa sekundarnim kretanjima. Agencija će također nastaviti podupirati zemlje područja EU+ u provedbi i koordinaciji programa preseljenja i humanitarnog prihvata putem mreže za preseljenje i humanitarni prihvati, prilagođene operativne pomoći, instrumenta podrške za preseljenje u Turskoj i drugim relevantnim trećim zemljama, kao i potporom za sponzorstvo u zajednici i dodatnim mehanizmima.

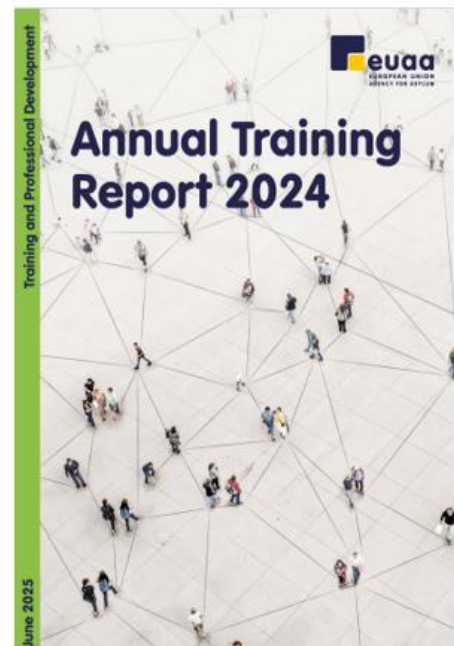
Osposobljavanje i stručno usavršavanje

Osposobljavanje i stručno usavršavanje ključni su za jačanje sustava azila i prihvata na cijelom području EU-a te za promicanje veće konvergencije nacionalnih praksi. Agencija će u skladu sa svojim mandatom nastaviti planirati, razvijati i provoditi visokokvalitetno osposobljavanje za svoje osoblje i za osoblje nacionalnih upravnih tijela, sudova i tribunala, kao i za nacionalna tijela nadležna za azil i prihvat.

U bliskoj suradnji s relevantnim stručnim tijelima Agencija će nastaviti razvijati europski program osposobljavanja u području azila (EAC) i stvarati zajednicu prakse koja podržava kontinuirano učenje i razmjenu najboljih praksi diljem EU-a. Agencija će proširiti ponudu osposobljavanja u okviru EAC-a i upravljati njome na temelju utvrđenih potreba, u skladu sa standardima kvalitete visokog obrazovanja i strukovnog osposobljavanja te u skladu sa zakonodavnim instrumentima u okviru pakta kako oni budu stupali na snagu. Ciljane aktivnosti osposobljavanja i stručnog usavršavanja provodit će se u državama članicama koje se suočavaju s nerazmjernim pritiskom na svoje sustave azila i prihvata, a obuhvatit će i strukturirano osposobljavanje za članove timova za podršku azilu i pričuvu za azil. Osim toga, razvijat će se i provoditi ad hoc aktivnosti osposobljavanja prema konkretnim zahtjevima nacionalnih tijela.

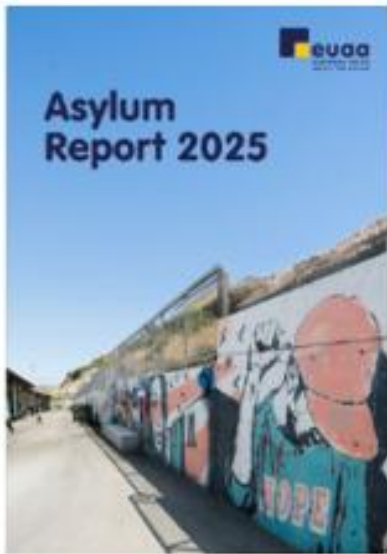
Aktivnostima osposobljavanja uklanjati će se i nedostaci utvrđeni u okviru EUAA-ova mehanizma praćenja. Razvit će se odgovarajuće osposobljavanje namijenjeno stručnjacima koji sudjeluju u misijama praćenja, a rezultati praćenja sustavno će se pretočiti u ciljne odgovore u okviru osposobljavanja. Kako bi pružila podršku tim aktivnostima, Agencija će dodatno ojačati mehanizme za odabir i mobilizaciju stručnjaka uključenih u planiranje i vođenje osposobljavanja u okviru stalne, ad hoc i operative podrške.

Izvan EU-a povećat će se potpora partnerskim zemljama u području osposobljavanja kao dio napora za izgradnju kapaciteta u okviru strategije Agencije za vanjsku suradnju. Ta će se podrška pružati unutar postojećih okvira suradnje i u skladu s utvrđenim prioritetima i raspoloživim resursima. Suradnja u aktivnostima osposobljavanja provodi se, prema potrebi, s ključnim dionicima, uključujući Europsku komisiju, agencije u području pravosuđa i unutarnjih poslova, UNHCR, Međunarodnu organizaciju za migracije, Vijeće Europe te druge mreže i organizacije za osposobljavanje, uključujući civilno društvo.

Slika 4: [EUAA – Godišnje izvješće o osposobljavanju za 2024.](#)

Znanje o azilu i praćenje azila

Slika 5: [Izvešće o azilu 2025.](#)

Zahvaljujući EUAA-ovim proizvodima u području znanja o azilu, nacionalna tijela bolje su opremljena za jačanje konvergencije u donošenju odluka o međunarodnoj zaštiti, brže donošenje odluka i povećanje ujednačenosti uvjeta prihvata.

U skladu s ciljem daljnjeg poboljšanja konvergencije, koji je utvrđen u paktu, EUAA će nastaviti surađivati s državama članicama na razvoju zajedničkih analiza i smjernica o stanju u najvažnijim zemljama podrijetla na temelju EUAA-ovih informacija o zemlji podrijetla. Usto, Agencija će na zahtjev Komisije dostavljati informacije i analize potrebne za određivanje sigurnih zemalja podrijetla i sigurnih trećih zemalja. Razmjena informacija i dalje će se odvijati putem specijaliziranih nacionalnih

mreža, događanja i namjenskih alata, uključujući sustav upita o informacijama o zemlji podrijetla (COI), službu za pomoć za informacije o zemlji podrijetla i portal MedCOI koji pruža informacije o dostupnosti i pristupačnosti lijekova.

Kako bi se poboljšale informiranost o stanju i pripravnost, Agencija će nastaviti pružati sveobuhvatan i ažuriran pregled stanja u području azila u EU-u, uključujući trendove, postupke i prakse u zemljama područja EU+. To obuhvaća prikupljanje standardiziranih podataka, izradu analiza usmjerenih na budućnost i strateških uvida te izradu tematskih i *ad hoc* izvješća. Tim se aktivnostima olakšava rano upozoravanje, predviđanje, sprečavanje krize i planiranje djelovanja u nepredviđenim situacijama, što izravno pridonosi provedbi pakta. Agencija će također nastaviti izrađivati svoje godišnje izvješće o stanju azila u EU-u.

Kako bi pridonio kvaliteti, pravednosti i učinkovitosti postupaka azila i sustava prihvata, EUAA će u suradnji sa stručnjacima iz država članica i, prema potrebi, organizacijama civilnog društva, nastaviti razvijati standarde, pokazatelje, praktične vodiče, pravosudne publikacije i druge alate. Procjenjivat će se prihvaćenost i učinak tih alata, među ostalim analizom navoda EUAA kao izvora informacija u nacionalnoj sudskoj praksi.

Konačno, od 2026. nadalje, Agencija će nakon pilot-aktivnosti u 2025. krenuti u punu provedbu svog višegodišnjeg programa praćenja. U okviru tog petogodišnjeg ciklusa pratit će se tehnička i operativna primjena zajedničkog europskog sustava azila u svim državama članicama. Metodologija praćenja revidirat će se prema potrebi kako bi odražavala početak primjene pakta.

Horizontalne aktivnosti

Slika 6: [EUAA – Strategija vanjske suradnje](#)

Dobro upravljanje i dalje je ključno za postizanje administrativne izvrsnosti. EUAA će nastaviti jačati sustave unutarnje kontrole, strateško planiranje i izvještavanje, kao i procese upravljanja i evaluacije.

Stručno i angažirano osoblje ključno je za ostvarenje ciljeva Agencije. Dobrobit i angažman osoblja i dalje će se redovito pratiti provedbom posebnih anketa.

Službenik za temeljna prava upravljat će primjenom mehanizma za podnošenje pritužbi, redovito izvješćivati Upravni odbor i pridonositi transparentnosti putem godišnjeg izvješća Agencije o azilu.

EUAA će također ojačati suradnju s ključnim dionicima, uključujući partnerske zemlje izvan EU-a, u koordinaciji s državama članicama i Komisijom te u skladu s Uredbom o EUAA-u i politikom vanjskih odnosa EU-a. Časnici za vezu pružat će potrebnu podršku prilikom angažmana u državama članicama i, ovisno o raspoloživim resursima, u partnerskim zemljama. Agencija će blisko surađivati s Europskom komisijom na komunikacijskim aktivnostima, pridonositi točnom diskursu o azilu i izbjeglicama i suzbijati pogrešne informacije.

